Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 234. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ГРУДНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, DECEMBER 1, 1976 No. 234. VOL. LXXXIII

КУК І УККА ВІДБУЛИ У ВІННІПЕГУ ВАЖЛИВІ НАРАДИ ВРАЗ ІЗ ЗАСІДАННЯМ ШИРШОЇ ПРЕЗИДІЇ СКВУ

Вінніпеґ, Канада. — Централя Комітету Українців Канади інформує, що в днях 19 і 20 листопада 1976 Централя КУК відбула зустрічі у Вінніпегу з делеґацією Президії Екзекутиви УККА в складі заступника президента И. Лисогора, д-ра Б. Гнатюка, І. Білинського й І. Базарка, та з представниками Президії Секретаріяту СКВУ з Торонта: першим заступником президента М. Плавюком, мгр. Ю. Шимком, д-ром Ф. Мартинюком і д-ром Ю. Даревичем. Дня 19 листопада 1976 делеґація УККА приймала участь у засіданні Екзекутиви Президії КУК, на якому обговорено затіснення дальшої співпраці обох крайових централь Канади й ЗСА на відтинку діяльности СКВУ.

Наступного дня Централя КУК гостила обідом представників СКВУ і УККА, що дало нагоду обмінятися думками в таких справах, як запляновавий меморіял СКВУ до Об'єднаних Націй, становище до культобміну західніх держав із Совєтським Союзом та допомога українським політичним втікачам із Совєтського Союзу.

Вечором того ж дня 20 листопада 1976 в резиденції президента СКВУ о. д-ра В. Кушніра і під його проводом відбуто довше засідання Президії СКВУ, в якому, крім вище названих представників СКВУ з Торонто і УККА з Ню Йорку, взяли участь від українських церков Митрополит Максим Германюк і о. д-р С. Савчук, сенатор П. Юзик з Оттави як голова Комісії СКВУ Оборони Прав Людини, і від Централі КУК: президент д-р С. Радчук, мґр. Іванчук, д-р П. А. Кондра, інж. А. Качор, І. Новосад, А. І. Яремович, Р. Бабух, Т. Павлишин, екзекутивний директор д-р С. Яр. Кальба і діловий секретар пані А. Вах.

На цьому засіданні Президії Секретаріяту СКВУ повністю вияснено застереження УККА відносно деяких акцій СКВУ на терені ЗСА, зокрема у відношенні до приїзду Л. Плюща.

По дискусії погоджено уневажнення пресового Комунікату СКВУ ч. 23 з 18 жовтня 1976 з уваги на деякі його неточності.

Всеціло підтверджено існуючий принцип, який базується на організаційній побудові СКВУ як координаційної централі, що всякі акції СКВУ на теренах діяння крайових централь таких як УККА і КУК для їх успіху мусять бути наперед узгіднювані з тими централями. Поза тим обговорено справу обсади бюра СКВУ в Ню Йорку, проєкт відвідин Об'єднаних Націй представниками церков при Секретаріяті СКВУ, та заплянувано відбути в січні 1977 ширше засідання Президії Секретаріяту СКВУ в Торонті для уточнення програми Пленарної Сесії СКВУ, яка відбудеться в Торонті в лютому 1977. Сенатор П. Юзик зложив звідомлення про його заходи на полі оборони людських і національних прав України та інших народів під совєтським режимом.

Обмірковано справу фінансових труднощів Секретаріяту СКВУ і прийнято постанову поробити всі можливі заходи для зібрання в біжучому році запляновавих в бюджеті 1976 сум на теренах поодиноких країн. Делеґація Президії Екзекутиви УККА зобов'язалась з'ясувати проблему своїх фінансових зобов'язань до бюджету СКВУ на пленарних нарадах Екзекутиви і Крайової Ради УККА, що відбудуться в Ню Йорку 4 грудня 1976 з пропозицією сплатити в році 1976 на бюджет СКВУ з терену ЗСА суму за прийнятою пропозицією. Засідання закінчено многоліттєвієм для президента СКВУ о. д-ра В. Кушніра і молитвою, яку провів Владика Максим Германюк, Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді.

Засідання Ширшої Президії СКВУ у Вінніпеґу, 20 листопада 1976. На фото сидять (зліва): І. Білинський, И. Лисогір, сен. П. Юзик, Митрополит Максим Германюк, о. д-р В. Кушнір, о. д-р С. Савчук, і М. Плавюк. Стоять (зліва): І. Базарко, д-р Б. Гнатюк, інж. А. Качор, мґр І. Іванчук, д-р С. Яр. Кальба, д-р С. Радчук, д-р Ф. Мартинюк, д-р П. А. Кондра, А. І. Яремович, Р. Бабух, І. Новосад і д-р Ю. Даревич. У фронтовому ряді сидять: пані А. Вах і мґр Ю. Шимко.

ЕВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ ЖДУТЬ НА ЗМІНУ УРЯДУ В ЗСА

Гага, Голляндія. — Лідери держав Европейського Спільного Ринку, почивнаючи свою конференцію у понеділок, 29 листопада, фактично заявили, що не можуть робити жадних важливих рішень, аж поки Джіммі Картер не перебере президентуру ЗСА 20-го січня наступного року, бо до того часу не знатимуть плянів і політики американського уряду. Вони рівнож очікують більш конкретних плянів держав-продуцентів нафти, які повідомили, що існує можливість, що піднесуть ціну на нафтову ропу.

Західньонімецький канцлер Гельмут Шмідт заявив кореспондентам після відкриття конференції, що „покищо ЗСА не мають точно окресленої нової закордонної політики" і тому держави Европейського Спільного Ринку мусять почекати на зміну уряду в січні 1977-го року. У міжчасі ті країни бажали б, щоб теперішній уряд президента Джералда Форда та держави-продуценти нафти, як рівнож економічно недорозвинені країни не розпочинали жадних драстичних заходів, які спричинили б несподівані зміни в теперішній світовій економічній ситуацій. Продуценти нафти плянують відбути нараду наступного місяця, на якій правдоподібно вимагатимуть, щоб індустріяльні країни збільшили свою допомогу недорозвиненим країнам, як рівнож старатимуться пов'язати підвишку в ціні на нафту з підвишками в цінах індустріяльних продуктів.

СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПОШИРЮЄ БОРОТЬБУ З ДИСИДЕНТАМИ

Берлін. — Уряд Східньої Німеччини розпочав стосувати нові заходи супроти тих інтелектуалістів, які критично висловлюються про політику уряду чи критикують методи урядових чинників у відношенні до інакомислячих. Один з чолових комуністів заявив: „Не може бути свободи для контрреволюціонерів — ворогів народу". Один з видатних німецьких дисидентів, який вже від довшого часу критикує нелюдські методи комуністичного уряду, проф. Ернест Гевеман, вже від довшого часу перебуває під домашнім арештом, як також 10 інших німецьких дисидентів були ув'язнені в кінці минулого вікенду. Загально сподіваються, що комуністичний режим переведе також інші репресивні акції супроти інакомислячих осіб у Східній Німеччині, щоб, як висловився Александер Буш, колишній міністер культури, „припинити діяльність контрреволюційних елементів в країні". Ніколи раніше речники східньо-німецького режиму не вживали слова „контрреволюціонер" для очеркнення комуністів, які мають інакшу від офіційних чинників думку, і тому, згідно з опінією кореспондентки „Ню Йорк Таймс-у" Елен Ленц, ситуація у Східній Німеччині мусить бути дуже серйозною і небезпечною для режиму.

В СССР СВАВОЛЮ І БЕЗЗАКОННЯ ПРАКТИКУЮТЬ ТІ, ЩО МАЮТЬ ОХОРОНЯТИ ЗАКОННІСТЬ — ПИШЕ УКРАЇНСЬКИЙ ЮРИСТ ДО КОМПАРТІЙ ЗАХОДУ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — У самвидаві в СССР поширюється і останньо знайшовся за кордоном лист українського адвоката з Волині, Євгена Крамара, що його він переслав на адресу комуністичних партій Заходу. Передаємо його в цілості.

Керівництву Комуністичної Партії Бельгії; Комуністичної Партії Великобританії; Італійської Комуністичної Партії; Комуністичної Партії Канади; Німецької Комуністичної Партії, Комуністичної Партії США; Французької Комуністичної Партії, Комуністичної Партії Норвегії

У цьому листі йдеться про цинічні порушення прав людини. Ці порушення, зокрема репресивні заходи щодо мене, зроблено з відома чи за вказівками відповідальних працівників КПСС.

Усвідомлюючи фактичні взаємовідносини між різними компартіями, звичайно, не вважаю керівництво названих вище компартій якоюсь вищою інстанцією в моїй справі. Все ж, зваживши ряд обставин, я вважаю, що цей лист не буде ні недоречним ні безслідним.

Перш ніж перейти до викладу обставин, що лежать в основі теперішньої моєї трагедії, не можна обминути двох давноминулих, але пов'язаних з нею епізодів.

В 1952 році мене за „антисовєтські висловлювання націоналістичного порядку" виключено з правничого факультету Львівського університету. Ці висловлювання — звичайні дискусії, без яких важко уявити собі студентське життя. Та це був тяжкий лиховічний час. Після поневірянь в Сибірі, і, що головне, після смерти Сталіна і ліквідації Берії, мене поновили в університеті.

Далі. В 1965 році, працюючи адвокатом на Одещині, я, з побутових причин не взяв участи у виборах до місцевих Рад. У відповідь на це, партійні, совєтські органи, КҐБ домоглися, що мене звільнено з роботи... „за власним бажанням". Ставши безробітним, я відстоював свої права й гідність, — цькування посилилося. Крім іншого, пішли і на фабрикацію адміністративної справи про дармоїдство, направивши мене примусово працювати землекопом. Все ж я вистояв — вкінці, 1967 року мене направили адвокатом на Волинь.

Працюючи після того адвокатом в м. Горохові, я не міг миритися з обурливими фактами топтання законности. Йдеться про таке: за відомо незаконні повальні (по головні — Ред.) обшуки (облави), приводи (примусове доставлення до слідчого або особи, яка провадить зізнання — ред.), тримання громадян під вартою, побиття їх, фабрикація кримінальних обвинувачень; безоглядне вигороджування номенклятурної катеґорії осіб; махінації, фальсифіка-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Дисиденти домагаються побудови пам'ятника жертвам сталінізму

Москва. — Ройтер інформує, що група дисидентів в Ленінґраді заявила західнім кореспондентам, що вони написали офіційного листа до посадника міста Лева Зайкова з проханням виділити відповідну площу для побудови пам'ятника жертвам сталінізму. Вісім дисидентів, які підписали згаданого листа, кажуть, що вже наспів час, щоб такий пам'ятник поставити, бо якраз тепер минає 20 років від часу, як Нікіта Хрущов, колишній генеральний секретар ЦК КПСС, засудив вбивства Сталіна на XX-му Конґресі компартії. В тому часі Хрущов також заявляв, що він побудує пам'ятник жертвам сталінізму, але цього ніколи не зробив ані він, ані його наслідники. Як відомо в часі диктатури Сталіна мільйони осіб загинули у в'язницях і концтаборах СССР.

Громада в Байоні урочисто відзначила подвійні роковини

Байон, Н.Дж. (Н.Н.). — В неділю, 28-го листопада ц.р. тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулася врочиста Академія, якою місцева громада, з ініціятиви Відділу ООЧСУ, відзначала 58-му річницю Листопадового Зриву і 50-річчя з дня трагічної смерти Головного Отамана військ УНР Симона Петлюри. Академію попередила Служба Божа, що її відправив в наміренні українського народу новий парох Байону о. Ярослав Федик, виголосивши з тієї нагоди відповідну проповідь.

Програма Академії розпочалась відспіванням національних гимнів, що їх виконала Марійка Фесьо, молитвою о. Я. Федика і вступним словом голови Відділу ООЧСУ та голови Комітету свята Василя Вінтоніва, який представив також присутнім двох учасників Листопадового Чину, сотника І. Демченка і Михайла Волошина. Святочну доповідь, згадуючи події Листопадового Зриву і ролю у визвольних змаганнях Симона Петлюри, виголосив ред. Володимир Левенець. Мистецьку частину, в якій виступали пані Мирослава Сірий з рецитацією і декляматори Поля Катериняк, Микола Дворський та О. Сірий, виповнив виступ жіночого хору 71-го Відділу СУА з Джерзі Сиcті під диригентурою інж. Д. Олійника; хор відспівав шість пісень. Цілістю програми проводив інж. М. Сірий. Молитвою, загальною подякою голови і відспіванням пісні „Не пора", закінчено цю вдалу Академію.

67,520 долярів на УНІГУ з імпрези в Клівленді

Клівленд (О. Гайський). — Місцеві „гарвардці" мають причину святкувати ще один „День Подяки": Всупереч багатьом перешкодам, „Гарвардський вечір", чи 100-доляровий бенкет на фундацію Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті (УНІГУ), дав у висліді 47,520 дол., на 5,020 дол. перевершуючи рекорд місцевої громади на сплати Катедр Українознавства при цьому університеті з 2-го грудня 1972 року.

Цьогорічна імпреза, що відбулась в суботу, 27-го листопада, дістала несподіване вивершення в княжій пожертві 20,000 дол., яку склав гість з Торонта, голова ФКУ в цьому місті, відомий підприємець і визначний жертводавець ФКУ, Петро Яцик. Ця пожертва піднесла здобуток вечора до суми 67.520 дол., на яку зложились квитки вступу та пожертви понад 400 учасників імпрези.

Настрій тріюмфу та віри у свідому своєї долі і ролі українську людину знайшов своє вияснення в тезі емерита Петра Лавринця, який, складаючи свій дар в сумі 5.000 дол., заявив: „Не той дає, хто має — а дає той, хто розуміє справу".

На Гарвардському Вечорі у Філядельфії зібрано понад 20 тисяч пожертв на УНІГУ

Філядельфія, (О. Л-ий). — У рамках широкої загальнокрайової збіркової акції з рамени Фонду Катедри Українознавства у Гарварді, щоб зібрати ще понад один мільйон долярів на фінансове забезпечення Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ), у Філядельфії відбувся у суботу, 20-го листопада ц.р. у великій залі ЛяСаль Коледжу Гарвардський Вечір, під час якого поодинокі громадяни та деякі організації зложили чи задеклярували свої пожертви на УНІГУ на суму понад двадцять тисяч долярів.

Цей Гарвардський Вечір у Філядельфії спонзорували Фонд Катедр Українознавства, місцеві Відділи Українського Лікарського Товариства, Т-ва Українських Інженерів та Український Студентський Клюб при ЛяСаль Коледжі. Підготовчий Комітет Вечора очолював д-р Василь Саляк, а всю технічно-організаційну підготовчу працю виконали з повною посвятою часу й енергії українські студенти — Роман Процик, голова Студентського Комітету ФКУ, Ія Лабунька, голова Українського Студентського Клюбу при ЛяСаль Коледжі, Олег Завадівський, голова Студентської Громади у Філядельфії, студенти: Орест Швед, Ігор Стельмах, Максим Тарнавський та інші.

Вечір почався відкриттям в університетських приміщеннях виставок творів двох філядельфійських мистців — Софії Лади та Андрія Мадая, які, між іншим, також і пожертвували два свої твори на потреби УНІГУ. Після того відбувся бенкет з участю коло двісті гостей, в тому представників понад двадцяти громадських організацій.

Відкрив вечір коротким словом про значення й потреби УНІГУ голова Підготовчого Комітету д-р Василь Саляк, а після молитви, що її провів о. д-р Мартин Канаван, дальшою програмою вечора проводив член Екзекутиви ФКУ, молодий адвокат д-р Адріян Сливоцький, який недавно закінчив студії права на Гарвардському Університеті та є дуже активний у діях ФКУ та УНІГУ. Почесним гостем і головним промовцем під час бенкету був співосновник та

(Закінчення на стор. 3-ій)

Сучасне і майбутнє буде темою Дискусійної Лави Конференції Українських Пластових Організацій

Ню Йорк (О. К.). — В програмі 7-их Зборів Конференції Українських Пластових Організацій, яка відбудеться 4 і 5 грудня на Союзівці, оселі УНСоюзу біля Керґонксону, Н. Й., підготовляється на суботу 4-го грудня „Дискусійна Лава" для з'ясування сучасного стану українського питання і перспектив на майбутнє.

В Дискусійній Лаві, що її буде вести ст. пл. д-р Адріян Сливоцький, візьмуть участь як доповідачі — д-р Мирослав Прокоп, який буде говорити про „Концепцію т. зв. совєтського народу і українські перспективи" і пл. сен. д-р Іван Головінський, який з'ясує „Проблеми денаціоналізації в країнах поселення".

Після цих двох інформасвіті, але і вирішувати його слово як дискутанти: пл. сен. Дора Горбачевська, ст. пл. Богдан Колос, ст. пл. Роман Процик і ст. пл. Соня Слободян.

Збори Конференції Українських Пластових Організацій, в яких беруть участь визначені делеґати шістьох крайових пластових організацій у вільному світі, а це: Австралії, Арґентини, Великої Британії, Канади, Німеччини і ЗСА, мають не лише з'ясувати сучасний стан Українського Пласту у тивних доповідей заберуть майбутнє. Це майбутнє мусить бути нерозривно зв'язане із станом та перспективами української спільноти — тому теперішній головний пластовий провід уважав за доцільне у цьому напрямі повести провідну тему 7-их Зборів КУПО. На це вказує і головне мотто, взяте із слів Пластового Гимну: „Любій Отчизні Наш Труд!"

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР СУА

Ню Йорк. — В суботу і неділю 4-го і 5-го грудня ц. р. від години 10 рано до 7-ої вечором тут в Домівці СУА (108 2-га евеню) відбуватиметься Різдвяний Базар 64-го Відділу СУА. У продажу дарунки на Різдво, а також печиво та інші речі.

Леонід Полтава – голова АДУК у Америці

Торонто. — З Центральної Управи Асоціяції Діячів Української Культури (АДУК) під головуванням д-ра Богдана Стебельського — інформують, що після виїзду проф. Симона Вожаківського з Ірвінґтону та його резиґнації, Управу АДУК на ЗСА очолив письменник Леонід Полтава. Його призначення було затверджене на зборах АДУК, що відбулися в Ню Йорку 14 листопада 1976 р. Крайова Управа АДУК у ЗСА є в процесі комплектування, як і Управа місцевого Відділу в Ню Йорку. Асоціяцію створено в 1965 р. в Торонті з метою безкомпромісової боротьби в ділянці української національної культури проти московського наступу на українство, а також з метою стимулювання культурно-творчого процесу поза Україною.

Леонід Полтава

АДУК у ЗСА має сім відділів та дві новостворені ланки. АДУК у ЗСА передав до Президії УККА прохання про прийняття в члени, як крайової Установи.

Поезії Антонича появилися словацькою мовою

Братислава (Н, Н,) — У Східньословацькому видавництві в Кошицях появилася півторатисячним накладом книжка перекладів поезії Богдана Ігора Антонича п. н. „Очарени поган" („Зачарований поганин"). Переклади виконав словацький поет Любомір Фельдек. У книжку увійшов вибір з усіх п'яти Антоновичевих збірок, загально 85 віршів, при чому перекладено всі більші елеґії з „Трьох перстенів", а при перекладі великої поеми „Концерт" подано паралельно теж і український текст. Переклади виконано за київським виданням 1967 р., що появилося за редакцією Дмитра Павличка. В цьому київському виданні пропущено, з причин цензурних, чимало поезій Антонича і найповнішим виданням залишаються „Збірні твори" Б. І. Антонича за редакцією С. Гординського і В. убчака, видані заходами Організації Оборони Лемківщини у в-ві „Слово" (Ню Йорк - Вінніпеґ, 1967).

Статтю про поезію Антонича у згаданій книжці написав співробітник Словацької Академії Наук у Братиславі Мікуляш Неврлі (Микола Неверлі), редактор книжки поезій Антонича „Перстені молодости", що появилися в Словацькому педагогічному видавництві в Братиславі 1966 р. Перекладач Л. Фельдек у своєму післяслові згадує, що він уперше зазнайомився з поезією Антонича від польського поета і славіста Єжи Пєсняровича, який 1970 р. зарецитував йому з пам'яти вісім Антоничевих віршів. Фельдек пише, що він відразу зрозумів, що поезія Антонича варта свого місця між світовими ліриками, він бо має свій власний поетичний голос, як Єсенін і Льорка. Над перекладами поезій Антонича працював він чотири роки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ДОБРА

Після перемоги у президентських виборах Джіммі Картер запевнив голів найважливіших американських корпорацій та банків, як рівнож лідерів робітничих спілок, що засягатиме їхніх порад щодо різних ділянок внутрішньої політики, зокрема щодо її економічних аспектів.

Це похвально, що хоча більшість президентів корпорацій та банків підтримували кандидатуру президента Джералда Форда, то новообраний президент Картер не виявляє до них ворожої настанови, а старається притягнути їх до співпраці з новим урядом і навіть засягає в них порад щодо кандидатів на різні важливі пости в тому уряді. Без співпраці лідерів індустріяльного та фінансового сектора уряд навряд чи зумів би розв'язати такі економічні проблеми країни, як інфляція, безробіття та деякі залишки економічної рецесії. Індустріяльно-фінансовий сектор може допомогти урядові не тільки своїми порадами, але мавши довір'я до нового уряду, може збільшити продукцію фабрик та інвестиції в різні підприємства, що з черги причиниться до збільшення затруднень, нижчих цін на продукти тощо. Отже, співпраця голів корпорацій та банків із федеральним урядом може вийти тільки на користь країни і народу.

Однак, коли Джіммі Картер перебере президентуру 20-го січня наступного року, то потребуватиме рівнож співпраці робітничих спілок. Покищо виглядає, що таку підтримку одержить, бо під час виборів робітничі спілки поголовно піддержали його кандидатуру. Співпраця між Білим Домом і профспілками потрібна з різних причин, а зокрема для того, щоб не допустити до надмірних підвишок у заробітних платнях, бо вони потягнуть за собою підвишки в цінах різних продуктів, що може спричинити нову інфляцію.

Наладнавши добрі відносини з цими двома важливими секторами, індустріяльно-фінансовим і робітничим, не менш важливим завданням Картера буде підшукати собі таких економічних дорадників та голів департаментів, які дбали б про добро країни в загальному, а не тільки задовольняли окремі сектори американського суспільства. Це було б добре, якщо б у Департаментах скарбу та торгівлі надмірні впливи мали голови індустріяльних і фінансових підприємств, Департамент сільського господарства був спеціяльною доменою фармерів. Всі департаменти федерального уряду повинні діяти для добра цілої країни та всіх прошарків суспільства, а не бути речниками груп спеціяльного зацікавлення.

З хвилиною перебрання влади Джіммі Картер стане президентом всіх американців, і так само всі частини уряду повинні дбати про добро країни всіх прошарків населення, без уваги на їхні впливи в самому уряді. Немає причин сумніватися, що новообраний президент цього прагне.

ЗБАГНУЛИ ЗАГРОЗУ

Рух так званого ,,еврокомунізму'' розпочався тоді, як комуністичні партії трьох країн Західньої Европи — Італії, Франції і Еспанії, які нібито бажають маршувати до осягнення остаточних цілей під власними національними прапорами, заявились позитивно про демократію і критично поставились до східніх форм тоталітарного соціялізму, що його у себе практикує Совєтський Союз і держави східнього бльоку. Проте, велика частина громадськости Заходу вважала вже тоді заяви комуністів тактичними маневрами, які мали запевнити і скріпити впливи комуністичних партій головно в Італії, яка стояла перед виборами, і у Франції, де провід соціялістів вів переговори з комуністами про створення бльоку лівих з намаганням перебрати владу у свої руки. Численні критики звертали тоді увагу, що тісна співпраця між західніми комуністичними партіями і Москвою далі існує, що европейські комуністи не перевели в себе основної критики ані сталінізму, ані сучасного неосталінського режиму в СССР, і, прийшовши до влади, були б такою самою загрозою, як комуністи Совєтського Союзу з їхніми тенденціями домінації і поневолення інших народів. Колишній президент Італії Сарагат перестерігав тоді Европу, що співпраця з комуністами чи творення ,,народних фронтів'' з ними може спричинити фатальну ланцюгову реакцію, яка може трагічно закінчитися для тих країн Европи, які повірять в окремішність і незалежність ,,еврокомунізму''.

Подібні перестороги проти небезпек ,,еврокомунізму'' висловили в кінці минулого тижня численні соціялісти, які зібралися були на свій 13-ий Конгрес в Женеві, зокрема президент Соціялістичного Інтернаціоналу Віллі Брандт, колишній канцлер і голова Соціял-Демократичної партії Західньої Німеччини, а з ним прем'єр-міністер Португалії Маріо Соарес, лідер Соціялістичної партії Еспанії Філіпе Ґонсалєс та багато інших провідних лідерів соціялістичних партій Европи. Багато з них виразно вказували на те, що фактично, коли йдеться про застосування марксистської лінії у політиці, то між західньоевропейськими комуністами і Москвою немає жадної суттєвої різниці. Вона існує тільки в тактиці.

Виглядає, що соціялістичні лідери Европи здають собі справу з небезпеки, яку несе для їхніх країн комунізм в парі з совєтсько-російським імперіялізмом. Вони також правильно оцінили зформований для тактичних цілей рух ,,еврокомунізму'', бо, як відомо, ще Володимир Ленін колись говорив, що основним завданням ,,пролетаріяту'' є захоплення влади, а другорядною річчю уважав тактику в процесі захоплення тієї влади. В втім, агресивність комуно-російського імперіялізму ще тільки збільшилася від часів Леніна, і він став не більш небезпечний для Заходу. Звернення уваги на небезпеки комунізму чи ,,еврокомунізму'' це ще один здобуток західніх демократій на европейському континенті.

Український юнак в Ст. Пол згинув від кулі на вулиці

Ст. Полл, Мінн. — М. Денисюк, секретар 487-го Відділу УНСоюзу інформує, що 18-го листопада ц. р. в тому місті був застрілений на вулиці 24-літній український юнак св. п. Павло Коваленко, син Івана і Евфрозинії, всі члени цього Відділу УНС. Подробиць цього трагічного випадку не подано. Св. п. Павло народився 14-го вересня 1952-го року в Ст. Пол, був учнем Рідної Школи та вівтарним хлопцем при церкві св. Володимира і Ольги. Похорон вбитого юнака відбувся при великій участі місцевих громадян 22-го листопада. При цій нагоді згадується, що це вже третій юнак, якого застрілено в цьому місці в останніх тижнях.

Любов Коленська

ЗЛОЧИННА ,,РОЗВАГА"

Донедавна лише на фільмовім екрані в кіні чи на телевізорі доводилося бачити дітей-психопатів у ролі грабіжників чи убійників. Але тоді складалось враження, що це тільки врядигоди виростають схильні до злочину діти, або що це просто вигадка автора, щоб навіть лихою сенсаційністю зацікавити глядачів. Сьогодні — це вже не фільмовий сценарій, ані не спорадничі випадки, але таки в дійсності, в житті, підлітки-психопати знущаються над старими людьми, включно із убивствами.

Коли в метрополії Ню Йорку — Ню Джерзі включити телевізор, щоб послухати новинок, то більшість з них — це цілі розповіді про злочини. Виконують їх не тільки дорослі, але й діти-підлітки, які побивають, грабують, насилують і вбивають старших людей. Це лиходійство переходить межі людського поняття, коли призадуматись, що ці злочинці — це тільки підлітки, які ще не мали змоги пізнати вартости життя, ані самі не вспіли в ньому розгорнутися. Ціль їхнього злочину — це передусім бажання здобути за всяку ціну гроші, в більшості на наркотики, або просто для ,,розваги'', щоб зненацька перестрашивши старшу людину, відчути емоцію, побачивши на її обличчі переляк.

Хто ці люди, що на них нападає розбещена дітвора? Це особи в пенсійному віці, це люди колись важкої праці, які сьогодні не тільки бажають в спокої прожити цих кілька чи кільканадцять років, але й мають свою мрію — використати залишений їм ще час після їхнього власного замилування і вподоби. Це люди, яким у їхньому віці думка про смерть не чужа, але в них принаймі є право на те, щоб природно і спокійно померти.

Рассел Бейкер, колюмніст ,,Ню Йорк Таймсу'', у своїй статті ,,Биття бабунь'', торкається проблеми злочинів підлітків над старими людьми, представляючи її в цей спосіб, неначебто діти знущалися над своїми власними бабунями, побиваючи, грабуючи, а то й вбиваючи їх. Іноді цим дітям тринадцять, дванадцять, а то й ледве десять років. Недавно два бешкетники побили жінку, яка пізніше на поліційній станції сказала, що їй... 103 роки.

На думку Рассела Бейкера, останні події не тільки стали проймаючою сенсацією, але й люди сьогодні поважно призадумуються над жорстокими вчинками підлітків, затурбовані терором, в якому старі люди живуть. ,,Очевидно, поліція посилить свою чуйність. Ситі Голл висловить свою затурбованість. Люди криком домагатимуться свого. Але потім, чергового тижня, прийдуть нові проблеми, а ця — буде нерозв'язана'' — пише Рассел Бейкер.

І Рассел Бейкер застановляється, звідкіля береться початок цього лиха і як запобігти несамовитому злу, що межує з божевіллям і творить громади дітей-психопатів, для яких поза власним буттям немає нічого дорогого на світі. Він вважає, що причиною теперішнього злочинства є брак розумної родини, брак здорово-думаючих батьків, які потрапили б виховати своїх дітей на чесних і добрих одиниць суспільности. Кожна раціонально думаюча людина могла б припускати, що в загальному, коли батьки довідуються, що їхні діти ограбували старшу бабусю, дадуть їм таку ,,лекцію'', що вони цього більше не вчинять. Одначе, вже сам факт, що сьогодні злочин набув такої популярности поміж підлітками, свідчить про те, що не всі батьки стараються впливати на поведінку дітей і своєчасно реагувати на їхні злочини; виглядає, що батьки байдужі, що діється поза їхнім домом. Бож, навіть, як бувало, що самі батьки були причасні до деякого роду злочину, вони, щоб затримати свою родину сильною, вчили своїх дітей поважати старших.

Біда і з модерними мислителями. Вони безустанно проголошують, що поняття родини — це перестаріла форма, що родина — це в'язниця, в якій творчі пориви її членів придушені, пануючим там автократизмом. Вони ніяк не можуть погодитися з думкою про те, щоб в родині панувала дисципліна, бож вона не приносить нічого взнеслого і творчого. Відоме їхнє опрокидування поняття зла серед молодих людей — бож вони кажуть, що молодь не з зла, вона тільки інакше думає від заскорузлої спільноти. Очевидно, що не завжди гостра дисципліна в родині може відвернути молодих людей від злочину, але вона може їхні вроджені злочинні нахили повести в напрямі активностей менше відразливих для суспільности.

Очевидно, що родина не завжди може відповідати за свою дитину, тим більше, коли вона народиться із злочинними інстинктами. Тоді в найкращому випадку батьки можуть злочинні імпульси дитини напровадити на щось більше респектабельне і... менше злочинне, як вломи, політичні хабарі... а там сподіватися чогось кращого.

І давно, на протязі сторіч, було багато морально зіпсованих молодих людей, тільки вони тим не чванилися, а навпаки, скривалися із своєю правдивою вдачею. А сьогодні в ліберальному світі родина навіть нездібна викресати такого впливу, щоб навчити молодих людей соромитися своїх прогріхів.

Найбільш правдоподібним і романтичним поясненням, як прийшло до цього, що старі люди є нині вічно загрожені нападами молоді, є це, що в молодих людей витворилася якась дивовижна і незрозуміла погорда та ненависть до старости, а водночас у зовсім уже зрілого покоління заіснувало пересадне обожування молодости і молодих. І це старше покоління робить не раз неймовірно дивоглядні і чудернацькі речі, щоб приподобатись молодим, зодягаючись і поводячись так, щоб за всяку ціну бути ,,вічно'' молодими і приподобатися молодим. Лише, що дуже малий відсоток із цього покоління нападає і грабує... бабусі. Найбільше зло в цьому, що нині немає відповідно стабільної родини, щоб вона могла унапрямлювати дітей у русло активностей — більше сприйнятливих для суспільства.

Злочини, яких допускаються майже діти над старими людьми — це жалюгідне явище, але рівночасно воно рішучо виявляє певну слабину суспільства, бож ясно, що воно в меншій чи більшій мірі тут винувате. Батькам конечно треба глядіти за їхніми дітьми від самих початків. І тоді напевно дітям чи молоді, вдома навченій шанувати старших людей в родині чи поза нею, буде важко підвести руку на старшу жінку, бож перед їх очима завжди стоятиме їхня рідна бабуся, якій вони не посміли б і не захотіли б вдіяти найменшої кривди.

І. Вовчук

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКЕ ,,ВИЗВОЛЬНЕ" ЗАВУЗЛЕННЯ

[3]

Намібійський ґудз

Він не такий складний, як інші вузли південно-африканського простору. На північному заході ПАР, вздовж Атлантійського океану, простяглася територія Південно-західньої Африки — Намібія. Її площа біля 500 тисяч кв. миль — не менша від Франції і Англії, разом взятих. Населення не виносить і мільйона, — з 850 тисяч її населення білих є 15 відсотків, а чорних — 85. Країна багата природними покладами алмазів, урану, міді і рідких металів (ванадій, літій, манган та інші) — їх у великій кількості вивозиться до країн Західнього світу.

До Першої світової війни Намібія була німецькою колонією. Після поразки Німеччини у Першій світовій війні Ліга Націй передала країну під адміністративне управління Південно-Африканської Республіки. Хоч уряд ПАР і погодився до 31 грудня 1978 року передати управління чорній більшості, а до того часу Західня Німеччина має намір вивезти 25.000 німецьких колоністів на їхню попередню батьківщину, московська стратегія ,,совєтизації'' району не припиняє роздмухування пожежі расової війни в країні.

В серпні в Москві гостювала делегація Народної Організації Південно-західньої Африки — Намібії (СВАПО) на чолі з її ватажком С. Нуйомою. ,,СВАПО високо цінить допомогу, що її дає Совєтський Союз'' — заявив ватажок. Підкреслюючи цілковиту солідарність СССР з партизанськими діями, ,,Новоє Время'' за 25 серпня радіє, що ,,партизанські загони, виконуючи все нові й нові завдання, сягають на цілу країну''. Керівництво організації, за твердженням тижневика, ставить перед владою ПАР вимоги: негайно вивести війська, яких буцім то є там 11.000, визнати незалежність Намібії, а організацію СВАПО визнати ,,єдиним законним представником намібійського народу''. Так само було і в Анголі два роки тому.

А тому, що влада ПАР відмовляється задовольнити ці вимоги, то, за твердженням ,,НВ'', ефективними засобами досягнення незалежности ,,залишається перш за все збройна боротьба''.

Її ведеться в Намібії й Родезії, а в ПАР роздмухуються заколоти і повстання. Території сусідів Анголі і Мазамбіку, стали запіллям партизанських загонів, озброєних московською зброєю з совєтськими та кубинськими інструкторами. На жовтневому пленумі ЦК КПСС, де затверджувано пляни якісної п'ятирічки, П. Брежнєв вважав за доцільне наголосити, що перемога Анголі стимулює боротьбу на африканському континенті. ,,Антиімперіялістичні сили в Африці чуються певніше''.

Нова Африканська держава

Хвиля страйків, демонстрацій, з убивствами білих і чорних, поширилася літом в ПАР і Родезії з домаганням покінчити з апартеїдом. Хоч заколоти при допомозі зброї втихомирено, але напруга не зникла. Уряд ПАР, розуміючи, що зберегти існуючий стан панування білої меншости над обезправненою і упослідженою чорною більшістю не вдається, переконується, що треба поступитись. Коли і як це робити, і до якої межі? Подорожі Г. Кіссінджера до Південної Африки і його наради з провідникеми країн мали допомогти знайти відповідь на питання, які поставило життя давніше. Практики всіх країн чорної Африки, що одержували незалежність за останні десятиліття, показала, що передача влади чорній більшості відбувалася дорогою ціною насильств, різанини, нищенням майна білих і кінчалась втечою білих з країни після втрати майна.

Расово-соціяльні відносини, цілий уклад життя, витворений в ПАР з упослідженням обезправленої чорної більшости, зродили ненависть до панівної білої меншости. Це насторожує панівну меншість, яка певна, що руїнницьких наслідків не пощастить уникнути. Через те білі африканці ПАР рішені силою обороняти своє посідання, а та сила 4,2 мільйона білих африканців чимала. Багата країна має добре вишколені модерною зброєю військові сили, які витримають зудар не тільки з кожною сусідньою країною, а й з координованими комбінаціями їх за большевицькою стратегією Кремля.

Московсько-большевицькі стратеги ,,визвольної совєтизації'', на нашу думку, не зважаться на відкриту інтервенцію в цьому районі з багатьох причин. Москва боїться відкритої конфронтації з ЗСА, а ще більше національно-визвольних сил народів, включених в імперський комплекс, боїться націоналізмів українського і інших поневолених московським большевизмом націй. Китай також не приглядатиметься спокійно до таких подій. В інтересах Москви всіляко підтримувати, розпалювати внутрішні напруги в тих державах, маскуючись під ,,національне визволення''.

26 жовтня уряд Південно-Африканської Республіки, згідно з урядовою програмою виділення в окремі незалежні державні території, заселені чорними племенами, проголосив самостійність Транскею. Проголошення відбуто урочисто: з парадою національного батальйону, з гарматним стрілом 101 раз, процесією з смолоскипами зі співом національного гимну й інші. Головою уряду нової держави став племінний вождь кайзер Матанзима. В своїй промові він рішуче засудив політику апартеїду в ПАР, підкресливши, що нова держава буде цілком незалежною. Проголошенням започатковано здійснення урядової програми ,,окремого розвитку'' чорних племен, поселених на цих територіях — ,,бантустани'' чи ,,ґовмленди'', як називають в ПАР відокремлені і розкидані по цілій країні поселення чорних.

Шукаючи розв'язки з напруженої ситуації, що витворилась політикою апартеїду, уряд ПАР в 1959 році схвалив програму ,,бантустанізації'', за якою чорним племенам десяти

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА ПРОЩАННЯ

(Слово при домовині св. п. проф. д-ра Василя Плюща в Мюнхені 19-го листопада 1976)

Маю нескаазанно сумний, але не менш почесний обов'язок в достойнім смутку й найглибшій пошані попрощати в останню дорогу проф. Василя Плюща, якого непересічність підкреслили в рівній мірі промовці, що й численна громада, яка зібралася в осінній непривітний листопадовий день. Важкий обов'язок, бо завжди останнє прощання, за влучним висловом старовинних, є терпким, а ще важчою є потіха для тих, які в горі залишилися самітними. Важкий він також, щоб у кількох словах дати профіль Людини, що високо виростала над загал, але саме тому мій обов'язок є також і почесний, і то в рівній мірі з погляду того, кого прощаю, як теж і тих, від яких прощаю, тобто від українського наукового світу, насамперед із уряду від Українського Вільного Університету, від Дому Української Науки і від Наукового Товариства ім. Шевченка, які то осередки в тій чи іншій мірі репрезентую, але одночасно від редакції ЕУ, що до неї Покійний понад чверть сотні статтей написав (не рахуючи коротших гасел) і від редактора тієї Енциклопедії, проф. Кубійовича, який мене про те спеціяльно просив, щоб відзначити незаступленість Покійного на становищі редактора медичної частини ЕУ.

Незаступленість Людини збільшує завжди наш біль і жаль по втраті, але парадоксально вона одночасно і злагіднює їх — у свідомості того, що всі ми невідхильно йдемо до смерти, але не всі розуміємо ціну життя й призначення життя. Проф. Плющ розумів їх прекрасно і як людина, і як лікар, і як науковець. Він у кожній ділянці йшов по своє завершення, знаючи невблаганність часу і його вартість. Із стукотом годинника він завжди намагався виповнити утікаючі хвилини змістом, творчістю.

Вже із своєї професії лікаря був він покликаний до творення добра, і цю функцію він намагався сповнити, підходячи до пацієнта, як до приятеля, не тільки із фаховою порадою, але й з людською розрадою. Це правда, що невідрадна є роля лікаря у екзилі, коли він, мавши розуміння для своєї соціяльної функції в несенні самаританської допомоги ближньому, мало має змоги служити безпосередньо власній спільноті, з якої виріс і в якій постійно був вірним, — за яку доводилося й переносити терпіння. Але ж цю недостачу виповнив лікар Плющ в інший спосіб. Бувши лікарем-суспільником для своїх пацієнтів без різниці нації чи віровизнання, він був одночасно лікарем-громадянином на послугах своєї нації, — і то на різних провідних постах, що підкреслили інші.

Розуміючи життя, як звершування себе, як змагання до понадчасовости і незнищенности, він найкраще виявив те своє змагання, як науковець-дослідник, що залишив по собі понад сотню наукових праць і статтей. Він зумів сполучити свою діяльність практикуючого лікаря-спеціяліста із дослідом у своїй спеціяльності (що завжди буває дуже цінним, бо така практика підказує найкращі розв'язки), але він одночасно пішов дальше і проробив просто піонерську роботу, зайнявшися дослідом історії української медицини взагалі і історії української науки та освіти зокрема, при чому із його великими синтетичними працями на сотні сторінок є й цілком спеціялізовані довідки, які були наче цеглинами до загальної будівлі, що її сумлінно підготовляв, як от, напр., студія про медицину на українських землях за часів гетьмана Мазепи. Наскільки сумлінно зумів до свого завдання Покійний підійти, може свідчити факт, що до однієї 8-сторінкової студії подав він список літератури, складений із 50 позицій.

Звичайно, яка шкода, що багато було розпочатого, але ще незакінченого, але й те, що залишилося, є вже поважним вкладом в українську науку історії медицини і з тривким визначенням шляхів у майбутнє. Усвідомлення того мусить злагіднити біль у свідомості, що проф. Плющ не весь відійшов від нас, що він живе у своїй науковій спадщині і науковім заповіті: продовжити його піонерську роботу, її завершити. Це також заповіт, але й розрада для найбільше діткненої смертю — для Дружини Покійного, також лікаря: після переможення першого зрозумілого приголомшення зібрати й упорядкувати, а згодом й видати що ще залишилося після великої Людини, яку із смутком, але й пошаною прощаємо у повному співчутті із Дружиною, що їй ми повинні бути помічними у великому завданні, щоб завершити нерукотворний пам'ятник, тривкіший від криці, що його здвигнув собі Покійний, щоб жити у своїх творах та у випливаючих з них дороговказах, залишаючи серед нас вічну пам'ять по собі.

Микола Лівицький

СИМОН ПЕТЛЮРА БОРЕЦЬ ЗА СУВЕРЕННУ ДЕРЖАВНІСТЬ

(4)

Ми певні, бо дійсність щодня нашу певність стверджує, що Україна не помирилася з московсько-комуністичною окупацією, і що вона, зберігаючи відпорну силу в собі, думає і дбає про знищення, коли слушний час прийде, окупантської влади, збираючи покищо необхідні для цього засоби, передумови успішної боротьби''.

Петлюра вважав — знову ж таки дбаючи про безперервність і тяглість боротьби за відновлення суверенної української державности, — що в умовах перебування на чужині ми мусимо — як доказ і символ того, що ні Уряд Української Народної Республіки, ні наша Армія не скапітулювали перед ворогами; як доказ і символ того, що наш народ не визнав накинутої йому силою окупантської влади у формі т. зв. УССР, як доказ того, що ми боремося далі за відновлення нашої вповні суверенної і незалежної держави, а не лише за покращання побутових умов життя чи за якусь ,,справжню'' федерацію, — Петлюра вважав, що для цього ми мусимо зберегти державницькі форми й установи нашої акції, себто зберегти Державний Центр й екзильний Уряд Української Народної Республіки, на чолі якого він стояв аж до своєї мученицької смерти.

Кілька цитат про цю справу з листів чи статтей Головного Отамана, а саме: ,,Я не дуже оптимістично розцінюю сучасну дійсність нашу під оглядом сприятливости її для завдань боротьби за державність. Але яка б вона не була сумна, мусить залишитися певна група людей, що при всяких обставинах виявляє національну непримиренність, втілюючи в своїх гаслах і в своїй діяльності ідеал державної незалежности української нації... Уряд не повинен ліквідувати ні себе, ні своєї державної роботи, а навпаки — вжити всіх заходів для скріплення свого становища...Не забуваймо ніколи, що в очах цілої України, підбитої московським ворогом, і Уряд і громадянство, які перебувають на чужині, є один організм, є щось ціле, зцементоване єдністю державної думки й сконсолідованої волі, а не розбіжна, первісна формація, що на власну руку верховодиться різними комітетами''.

Петлюра дбав про те, щоб зберегти законну тяглість Державного Центру і по своїй можливій смерті. В листі з 5. 6. 1925 року, несповна рік перед смертю, він писав у листі до тодішнього прем'єр-міністра Уряду УНРеспубліки Андрія Лівицького таке: ,,Нам персонально треба обговорити й справу формального характеру — дальшого існування Державного Центру на випадок моєї смерти... і спільно з одповідальними людьми оформити правні моменти існування Державного Центру на різні випадки... Пишу про це, свідомий відповідальности перед справою й історією''.

Як бачимо, нічого для себе! Все для справи української державности! Найближчі співробітники Головного Отамана подбали про те, щоб його воля була здійснена: Державний Центр продовжував існувати по смерті нашого вождя, існує ще й донині.

Було б помилкою думати, що ми програли визвольну боротьбу років 1917/21 лише через об'єктивні зовнішні обставини: переважаючі сили ворогів; байдужість, а то й ворожість держав західньої Европи; брак амуніції, навіть одягу та тиф, що знесилював нашу армію. Петлюра мусів також боротися з непосильними внутрішніми труднощами. Згуртувавши біля себе властиво лише горстку, — в порівнянні з сорока мільйонами українського народу, — непохитних і вірних патріотів-державників, — він мав проти себе військову і політично-партійну отаманію, брак національної дисципліни, брак державницького і соборницького наставлення нашої тодішньої провідної верстви, інтелігенції, непослух, наклепи, заздрість, навіть зраду. Після переходу на еміграцію, коли шукалося за винним в поразці, було ще гірше. Петлюра не зважав на це, пишучи в одному листі з травня 1926 року, отже незадовго до смерти, на цю тему таке: ,,Мене мало обходять сплітки, брехні, помиї, інсинуації, бо це та ,,легуміна'', яку мусить споживати кожний одповідальний діяч від ,,друзів'' і ,,недрузів''. Я певний, що правильність обраної мною лінії виправдає історія...'' Він знає, що, — як пише в іншому листі, — ,,Вороги нашої державної ідеї звили собі кубло не тільки поза нами, але й серед нас самих. Хробаки...підточують молоде дерево української державної ідеї''.

Проте, Головний Отаман не зважає на цю розкладову роботу. Він закликає все українське громадянство до непохитної праці і боротьби за наші національно-державні ідеали. Той, хто уникає її, хто поступає по прислів'ю: ,,моя хата з краю, нічого не знаю'' — той свідомо виводить себе з фаланги активних борців нашої справи... Все, що є морально здоровим, працездатним і національно чесним серед нашої еміграції, — все мусить провадити дальшу невтомну боротьбу...за виборення державної незалежности нашого народу''. Бо, твердить Петлюра в творі ,,Сучасна українська еміграція'', — ,,справа здобуття української держави — це справа цілої нації української, а не якоїсь кляси чи партії — от через що порозуміння всіх чинників громадських і співпраця їх є умовою, без додержання якої ми ніколи своєї мети державної не досягнемо.'' ,,Отже — каже Петлюра — пріоритет державности над партійністю, загально-національних інтересів над клясовими чи групово-партійними мусимо ми на еміграції зрозуміти і відчувати як категоричний імператив, як одну з головних умов нашого державного будівництва... Наша сила в єдності, а порука успіху наших змагань — в державній слухняності''. ,,І у мене були моменти, — говорить Петлюра, — коли безсильно впадали руки, коли здавалося, що гасне віра в святу ідею, та ці моменти людської перевтоми були тоді, коли я не бачив єднання й активности в нашій суспільності, а бачив тільки партійні роздори, які доводили до того, що багато людей не вбачали за деревами лісу, за партійними інтересами інтересів державних. В такі хвилини я пригадував собі слова гетьмана Мазепи: ,,Нема згоди, всі пропали''. Та тепер не можна повторювати похибок минувшини''.

Я зумисно навів так багато цитат з промов чи публіцистичних творів Симона Петлюри. Вважаю бо, що змалювати постать Петлюри можна найкраще, вживаючи його власних слів. Але прошу зважити і подумати: чи ці мудрі, глибокі й пророчисті думки Симона Петлюри — чи вони не є такими ж актуальними і сьогодні, як понад 50 років тому, і чи ми не повинні брати їх за взірець нашого поступовання в сучасних обставинах?!

(Закінчення на стор. 4-ій)

В СССР СВАВОЛЮ...

(Продовження зі стор 1-ої)

ції під час слідства; завідомо незаконне вирішення справ у суді; здирства з громадян, пияцтво за рахунок здирства; помста за скарги тощо. Співучасниками у цьому часто були працівники відповідних вищих інстанцій.

Вийняткова обурливість становища в тому, що беззаконня і сваволю практикували саме ті особи, яким доручено охороняти законність, порядок і права громадян.

В межах своїх законних адвокатських прав і в законній формі я рішуче виступав проти такого обурливого становища. У відповідь щодо мене розпочали шалений моральний і дисциплінарний терор: зображували наклепником на чесних, відданих партії людей, раз-у-раз фабрикували на мене дисциплінарні справи, погрожували звільненням з роботи, запроторенням до психіятричної лікарні тощо. Щоб дискредитувати мене, адвокатське керівництво поширювало інсинуації нібй я працюю за завданням якихось еміґрантських антисовєтських організацій і т. п. Так тривало більше двох років.

Я не переставав виступати на захист законности — тоді вирішили будь-що позбутися непокірного адвоката. Показово, що це сталося якраз після того, як я звернувся до ЦК КП України з приводу злочинних дій слідчих, прокурорських і судових працівників по одній кримінальній справі.

Дали вказівку приписати мені проступки саме по цій справі. 15 червня 1973 року мене поспішно, завідомо незаконно, виключено з колеґії адвокатів. Одночасно тоті ж розтоптали й почуття моєї національної гідности шовіністичним випадом проти „хохлов".

Мої скарги з приводу вчиненої наді мною дисциплінарної розправи або замовчувалися або безмотивно відхилялися. Така ж доля і моїх скарг про беззаконня й сваволю щодо багатьох інших громадян, хоч усі скарги підтверджувалися документально й поясненнями громадян. Так триває і досі. До речі, згідно з положенням про адвокатуру Української ССР, питання про звільнення адвоката з роботи можуть переглянути виконком обласної Ради депутатів трудящих і, звичайно, загальні збори адвокатів. Ще в жовтні 1973 року я звернувся до облвиконкому з відповідною скаргою — до цього часу, не зважаючи на багаторазові нагадування, я не одержав на неї жадної відповіді. Що стосується загальних зборів адвокатів, то ті, хто розправлявся зі мною, не виносять моїх скарг в розгляд цієї інстанції.

Після усунення мене з адвокатської посади, відповідальні партійні та інші працівники цинічно заявляли, що не одержу будь-якої розумової праці. При цьому нагадували й ті давноминулі епізоди, мовляв, моя служба міжнародній реакції і зокрема українському буржуазному націоналізмові має вже двадцятирічний стаж. Так глумилися над моєю безкомпромісовою боротьбою за офіційну законність.

Намагалися поставити мене на коліна голодом, адже працював лише я один, утримуючи двоє дітей і тоді ще хвору дружину. Дружині, також юристові, відмовляли в роботі, не скриваючи, що це через мене. Їй цинічно пропонували працювати... кочегаром. Дружині також довелося відчути шовіністичне жало. Їй дали роботу десь через півроку і то тоді, коли вона звернулася з офіційною заявою взяти дітей на державне утримання.

На знак протесту проти беззаконня й сваволі я змушений був вдатися до голодівки, апелювати безпосередньо до громадськости. Це викликало нову адміністративну розправу. За вказівкою і навіть прямою участю партійних органів в березні 1974 року проти мене сфабрикували адміністративну справу про дармоїдство. 12 травня 1974 року мене під конвоєм доставили до райвиконкому, де рішили примусово направити на рядові фізичні роботи. Дарма я посилався на закон, на міжнародно-правові документи про права людини. І ця адміністративна розправа не збила мене з дороги, адже йшлося про такі важливі категорії як законність, права людини, її честь, гідність.

В партійних сферах виникла нова ідея розправитися зі мною кримінальним порядком. 12 червня 1975 року прокуратура Волинської области порушила кримінальну справу „про наклеп на працівників адміністративних органів Горохівського району".

Організатори й виконавці плянованої кримінальної розправи знали, що на публічному процесі буде викрито їх злодіяння і фабрикацію справи проти завідомо невинної людини, ще й юриста. Тому вдалися до обхідного, протореного маневру — 18 червня 1975 року мене примусово направили до м. Луцька на амбуляторну судово-психіятричну експертизу і за 15 хвилин я був визнаний паранойяльним психопатом.

Інтереси законности, моєї чести і гідности вимагали викриття цієї ганебної акції, що я й зробив, довівши про це до відома широкої громадськости. В цій ситуації виник плян взагалі запроторити мене до психіятричної лікарні.

11 липня 1975 року мене схватили на вулиці й негайно під конвоєм відправили до Львівської психіятричної лікарні (це на третій день після того, як я звернувся до генерального секретаря ООН з листом, якого, звичайно, не пропустили).

Завідомо злочинні наміри прокуратури були настільки очевидні, сама кримінальна справа сфабрикована настільки грубо, що львівські психіятри на відміну від луцьких не пішли на співучасть у злочині — після понад місячної кари божевіллям, мене все ж визнали психічно абсолютно здоровим.

10 листопада 1975 року, після 8 місяців злочинних слідчих махінацій, кримінальну справу закрили... за недоцільністю.

Вище наведено лише загальну канву репресивних заходів, вжитих щодо мене за відстоювання офіційної законности, законних прав своїх та інших громадян. А це ж були: викрадення моєї адвокатської кореспонденції, анонімні погрози фізичною розправою, обшук на квартирі, анонімки з метою посіяти розлад в сім'ї, залишення без вирішення моїх скарг на незаконність слідства і багато, багато іншого.

У цьому листі немає потреби робити узагальнення, порівнювати вжиті щодо мене заходи з відомими іншими; адже ясно, що наведене вище виходить за межі інтересів однієї людини.

Що стосується особисто мене, то важко описати моє становище: сім'я з 6 осіб, в тому числі 3 дітей, працює лише дружина, я без роботи ще з 13 червня 1973 року. І в такій ситуації не перестав добиватися поновлення розтоптаної законности.

Про наведене тут беззаконня знають усі партійні, совєтські та відповідні інстанції, ряд інших органів і осіб, що мають відношення до охорони прав людини, багато депутатів Рад різних ступенів, редакції газет, ряд знатних людей, широка громадськість. Проте, для поновлення законности заходів не вжито. Переважна більшість тих, до кого звертаюся, вперто мовчить (партійні, совєтські органи, депутати). Ті, хто організували, виконували розправу наді мною „узаконюють" беззаконня безмотивним штампом: скарга безпідставна. А от з редакції газети „Правда" відповіли, що не мають підстав сумніватися в правильности вжитих щодо мене заходів. Отже, всі заходи — від завідомо незаконного позбавлення роботи до запроторення в психлікарню — все правильне. І все це виходить має бути не чим іншим, як соціялістичною демократією в дії. Якщо це справді так, то годі розуміти, що таке соціялізм і тим більше що таке демократія.

Сподіваюся, що керівництва названих комуністичних партій не залишаться байдужими до такої модифікації поняття соціялістичної демократії і у відповідній формі відгукнуться на цей лист. В разі потреби надам додаткову, в тому числі й документальну інформацію про наведене в цьому листі.

27 січня 1976 року

Євген Крамар,
СССР 264020
м. Горохів
Волинської обл.
вул. Лисенка, 1/2

ЯВОРІВСЬКЕ РІЗЬБЛЕННЯ

Совєтська преса інформує, що в Івано - Франківському існує професійно-технічне училище, яке продовжує традиції Яворівського мистецького промислу. У Болгарії, Чехо - Словаччині, Юґославії, Фінляндії, Канаді, ЗСА, Італії, Малі, Федеративній Республіці Німеччини та в інших країнах експоновано вази, декоративні скриньки, плякетки, скульптури з дерева з характеристичним яворівським орнаментом. В училищі є музей, в якому знаходяться найкращі роботи молодих різьбарів за 30 років існування цього закладу.

На Гарвардському Вечорі...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

заступник директора УНІГУ, професор Гарвардського Університету д-р Ігор Шевченко, який, насвітлюючи виникнення національної свідомости на українських землях, виголосив свій доклад про Могилянську Академію у Києві.

У мистецькій програмі вечора відомий наш світової слави піяніст-віртуоз д-р Роман Рудницький захопив присутніх своїм майстерним виконанням творів Дебюссі, Косенка, Ревуцького та Ліста (Рапсодія ч. 14).

Ведучий програмою підкреслив, що філядельфійська громада є відома із своєї жертвенности на благородні цілі. Це, між іншим, був філядельфійський Відділ Товариства Українських Інженерів, що ще у 1968 р. дав перший великий почин, складаючи першу більшу пожертву на Фонд Катедри Українознавства у Гарварді в сумі десять тисяч долярів, а потім слідував ряд жертводавців — меценатів ФКУ, які зложили по п'ять, чотири, дві чи одній тисячі долярів. Згадавши їх, під час вечора проголошено імена нових додаткових меценатів ФКУ, які з нагоди теперішньої збіркової акції на УНІГУ пожертвували тисячу чи більше долярів. Між ними є д-р Василь Саляк — дві тисячі дол., та по одній — Василь Кий, Юра і Марійка Пазуняк, Олег і Рената Третяк, Кредитівка „Самопоміч". Петро Біланюк, Володимир й Ірина Медуха, Олександер і Марія Татарські, Олекса і Ляриса Біланюк, Володимир й Ірина Винницькі, Роман Процик, Адріян Сливоцький. Багато громадян зложило по 500, 400, 200 чи 100 долярів, чи у менших сумах, що в цілості дало з нагоди цього вечора суму понад двадцять тисяч долярів. Точний список жертводавців буде проголошений Збірковим Комітетом УНІГУ.

Цей вдалий Гарвардський Вечір у Філядельфії, яким започатковано широку збіркову акцію на теперішні наглі потреби УНІГУ, закрив голова Комітету д-р Василь Саляк закликом до громадянства до великої жертвенности на УНІГУ, щоби успішно завершити Український Гарвардський Проєкт. Пожертви на УНІГУ можна складати на конто ФКУ та УНІГУ в українській кредитовій кооперативі „Самопоміч".

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого, Невіджалуваного СИНА І БРАТА

бл. п.

МАРКА С. МАЦИКА

в дні 3-го грудня 1976 року

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в Церкві СВ. РОДИНИ, ВЕСТ АЙСЛІП, Лонґ Айленд, Н. Й.;
в Церкві СВ. ВОЛОДИМИРА, ГЕМПСТЕД, Лонґ Айленд, Н. Й.;
в Монастирі оо. ВАСИЛІЯН, ҐЛЕН КОВ, Лонґ Айленд, Н. Й.;
в Церкві ПОКРОВИ БОГОМАТЕРІ в ОЗОН ПАРКУ, Н. Й.;
в Катедрі СВ. ВОЛОДИМИРА, 82-га вулиця, НЮ ЙОРК, Н. Й.;
а також в Церквах — в КЛІВЛЕНДІ і АКРОН, Огайо, САН ДІЄҐО, Каліфорнія і в БОНН, Німеччина.

Про молитви за Покійного просять —
БАТЬКИ, БРАТ, СЕСТРА І РОДИНА

У глибокому смутку повідомляємо Українську Громаду в ЗСА і діяспорі, що у неділю, 21-го листопада 1976 року, на 90-му році життя, померла несподівано в Чікаґо, Ілл.

наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

св. п.

МАРТА МЕГАЛЬ

ПАНАХИДА — у вівторок, 23-го листопада 1976 р. о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Музика і Син при 7120 Вест Belmont Avenue, а звідтам до української католицької церкви св. Йосифа на Кумберленд Авеню, відтак на Elmwood Cemetery, де Тлінні Останки спочинуть біля Її мужа Віктора.

АНТОНИНА КУРОПАСЬ — дочка з чоловіком СТЕПАНОМ
МИРОН КУРОПАСЬ — внук з дружиною ЛЕСЕЮ та дітьми СТЕПАНОМ і МИХАЙЛОМ
ВІРА ГОЄВИЧ — внучка з чоловіком ЮРКОМ і дітьми ХРИСТЕЮ, КАТЕРИНОЮ і ТАМАРОЮ

Увага! Увага!

Філядельфія і околиця!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

повідомляє, що

в п'ятницю, 3-го грудня 1976 р.
в залі Дому УНСоюзу

при 5004 Н. Олд Йорк Ровд, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

— відбудуться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ВІДДІЛОВИХ УРЯДОВЦІВ

Початок — год. 7:30 веч.

До участи у зборах запрошується всіх відділових урядовців і конвенційних делеґатів Відділів міста Філядельфії і околиці.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Обговорення загальних організаційних справ Окружного Комітету.
2. Інформація про працю цілого УНСоюзу.

У зборах візьмуть участь місцеві головні урядовці і головний організатор УНС СТЕПАН ГАВРИШ.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Петро Тарнавський, гол. Микола Пришляк, секр.
Іван Данківський, касир

ТОВАРИСТВО ПРАВНИКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ

має честь повідомити Членство, що

в НЕДІЛЮ, 19 ГРУДНЯ 1976 р., в год. 2 по пол.
в залі ч. 22 Українського Народного Дому
при 140 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.

відбудуться ЧЕРГОВІ ЧЛЕНСЬКІ

Звичайні Загальні Збори Товариства

на які Управа прохає Вас прибути. Порядок Загальних Зборів, як звичайно.

Якщо на означену годину не явиться статутом передбачена кількість членів, то Збори відбудуться годину пізніше при будьякому числі приявних членів з правом рішати всі справи на порядку дня.

З уваги на інші імпрези визначені на день 12 грудня 1976 р., Загальні Збори перенесено на день 19 грудня 1976 р. Осібних повідомлень не висилається.

ЗА УПРАВУ:

Д-р Богдан Джерович, голова — Мгр Тарас Керницький, секретар

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ у НЮ ЙОРКУ

П'ятниця, 3-го грудня 1976 р.

Львівська „Трембіта" співає!

(Хорові „Трембіта" у Львові дозволено наспівати також й... українські пісні, і концерт цього хору, з солістами, з стерео-платівок, почуєте вперше в ЛМКлюбі).

Пояснення — ТЕОДОР ЮСЬКІВ-ТЕРЕН
Початок — год. 7:30 веч.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
ВІДДІЛ УККА в НЮ ЙОРКУ

повідомляє всі членські організації, що

Звичайні Річні Загальні Збори КОУАО

відбудуться

в суботу, 18-го грудня 1976 р.
в Народному Домі

з таким порядком нарад:

1) Відкриття і вибір Президії Зборів та комісій;
2) Звітування керівних органів і комітету 200- 100-річчя;
3) Відношення Відділів Півн. Бруклину і Озон Парку до КОУАО;
4) Дискусія над звітами і точкою 3, винесення ухвал і абсолюторії;
5) Перегляд обов'язуючого статуту і евент. необхідні зміни;
6) Вибір нових органів: Управи, Контрольної Комісії, Гром. Суду;
7) Пляни на 1977 рік та інші біжучі справи;
8) Закриття зборів.

Початок зборів о год. 3-ій по пол.

Якщо на означений час не явиться половина уманьдатованих відпоручників членських організацій, Загальні Збори почнуться годину пізніше і рішатимуть важно без огляду на скількість приявних.

Проситься Управи тих організацій, які ще до тепер не відіслали виповненого запитника, що був їм висланий в місяці липні ц. р., зробити це ще перед датою Загальних Зборів, а всі членські організації проситься вирівняти членські вкладки як до Централі УККА, так й до КОУАО за біжучий рік та евентуальні залеглості за минулі роки.

З волі Всевишнього відійшов у Вічність 27-го жовтня 1976 р. на 53-му році життя наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ, ВУЙКО І ШВАҐЕР

бл. п.

ВОЛОДИМИР СЕМЧИШИН

уроджений в Тернополі.

Бувший учасник 1-ої Дивізії „Галичина" і учасник боїв під Бродами.

ПОХОРОН відбувся 30-го жовтня 1976 р. з заведення Музика і Син, до Катедри св. Миколая в Чікаґо, а відтак на цвинтар св. Миколая.

Горем прибиті:
ОРИСЯ — жінка
УЛЯНА ЧОРНІЙ з мужем АНДРІЄМ
ДІЯНА, ХРИСТИНА, ВІРА — внуки
ОЛЕКСАНДЕР — син
Сестри в Україні
шваґрова — ОКСАНА БОЙКЕВИЧ з синами, АНДРІЄМ і РОМАНОМ
шваґер — ЯРОСЛАВ НІМЧАНОВСЬКИЙ
тета — С. БУКШОВАНА і дочка Р. ПОТТЕР

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас назавжди 27-го жовтня ц. р. на удар серця наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ВОЛОДИМИР СЕМЧИШИН

Ми прибиті тяжким горем, складаємо найсердечнішу подяку Всім тим, що співчували з нами в цей день. Дякуємо Всечеснішому Капелянові о. Олешкові за відправлення похоронних обрядів. Щира подяка за дбайливу лікарську допомогу д-рові А. Фаріонові. Дякуємо голові Братства Дивізійників Б. Кашубові за прощальні слова над могилою, як рівнож дякуємо всім Друзям по Зброї за численну участь. Щира подяка хорові „Славута" за відспівання Панахиди. Приятелям і Знайомим щиро дякуємо за зложення квітів, пожертв на Служби Божі і рівнож Тим, які листовно надіслали свої співчуття і пожертви. Усім, що в день похорону прийшли щоб віддати Покійному останню прислугу. Дивізійникам, що несли домовину і панові п. Припханові за прощальне слово на цвинтарі. Панам Музикам за взірцеве переведення похорону.

Хай усім Вам Всевишній заплатить сторицею.

Дружина ОРИСЯ
з дочкою УЛЯНОЮ і мужем,
син — ОЛЕКСАНДЕР

Наспіла вістка з України, що 28 жовтня 1976 року в Івано-Франківську, померла

бл. п. АНТОНІНА з НАЗАРКЕВИЧІВ ГЕВКОВА

нар. 1886 р. в Угровиці, пов. Тернопіль, довголітня вчителька на Рідних Землях, вдова по сл. п. ТИМОТЕЮ ГЕВКО, вчителеві в Рогатині.

Залишила в глибокому смутку:
дочку ЯРОСЛАВУ з чоловіком ТЕОДОРОМ ФЕНИН
внуків: ІГОРЯ і РОМАНА з родинами в Україні
сестру ЕВГЕНІЮ ДЖИҐАЛО з родиною в Америці

З глибоким жалем повідомляю все Українське Громадянство, що 6-го жовтня 1976 р. відійшла у Вічність у віці 73 років голова Союзу Українок Арґентини

бл. п.

інж. Катерина Мурашко

громадська діячка, що невтомно працювала в Карпатській Україні, на еміґрації в Берліні і в Арґентині.

ПОХОРОН відбувся 8-го жовтня 1976 р. в Буенос Айрес. Покійну поховано там же, на англійському цвинтарі.

Посестра ТЕТЯНА ЦИМБАЛ

В ЧЕТВЕРТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п. д-ра Павла Дубаєа

складає на цілі НТШ в ЗСА
50.00 долярів

Філядельфія, Па. — дружина КАТЕРИНА ДУБАС

ЗСА та СССР зударилися в ОН в справі людських прав

Об'єднані Націй, Н.Й. — Минулої п'ятниці, 26-го листопада, представники ЗСА та СССР так гостро атакували один одного в справі питання людських прав, що один представник азійської держави до Соціяльної комісії Генеральної Асамблеї, залишаючи засідання цієї Комісії, сказав: „Що сталося з детантом?"

П'ятницевий зудар був викликаний промовою амбасадора ЗСА до ОН Вілляма Скрентона, виголошеною ще минулої середи, в якій Скрентон закинув Совєтському Союзові, що порушує людські права своїх громадян, зокрема право на свободу думки, релігії та еміґрації, і подав приклади цього порушення в Литві, Латвії та Естонії. У п'ятницю Скрентонові відповіла Александра Бірюкова, твердячи, що заява амбасадора ЗСА — „це брутальне спотворення", бо населення тих трьох Балтійських республік „втішається повною свободою" і закинула Америці, що в ній існує безробіття, корупція та расова дискримінація.

Замість Скрентона, який не був приявний на п'ятницевій сесії, відповів Теплі Беннет, молодший, заявляючи, що цілком розуміє чому Совєтський Союз „так гостро реаґує, коли заторкається питання людських прав в СССР", пригадавши слова Леніна: „Народ не потребує свободи. В державі, яка гідна того окреслення, нема свободи. Народ, натомість, хоче мати в своїх руках владу, але що робив би він з нею,, коли б її йому дано?"

Пропам'ятний Концерт творчости Антона Рудницького

Цей великий концерт відбувся у неділю 21-го листопада у залі „Мельроз Академі", Вищої Школи у Філядельфії, організований Українським Конгресовим Комітетом Америки, Відділ у Філядельфії.

Різноманітна програма притягнула багато слухачів; заля була повна. Два відділи концерту дали зразки творчости Антона Рудницького в різних жанрах: перший відділ ніби камерний: — сольоспіви, сольо для фортепіяна, мелодеклямація і танок - сольо.

Добра співачка Сузанна Рудницька, має гарни ліричне сопрано, виконала дві пісні без слів (ніби два вокалізи)) і Богдан Чаплинський ліричний тенор — арію з опери „Довбуш". Обидва співаки виразно і з доброю вокальною школою дали мастецькі образи цих композицій. Талановитий піяніст Роман Рудницький виконав „Фантазію" з належною віртуозністю і великою мистецькою експресією. Перший відділ закінчився оригінальним танком, який гарно виконала пані Рома Прийма; партію фортепіяна — пані Іванна Прийма. Отже перший відділ концерту цікавий і різноманітний пройшов з успіхом і показав контрасти, форми і стиль талановитих творів Антона Рудницького.

Другий відділ був цілком присвячений ораторії на текст Шевченка „Гайдамаки". Цей монументальний твір є скомпонований для мішаного хору, солістів, рецитації та оркестри або фортепіяна. Вся композиція є просякнута лірично-драматичним патосом. Хор звучить дуже гарно і весь твір і його компоненти органічно зв'язані між собою, і дають добру ілюстрацію тексту Шевченка, маючи багато контрастів в гармонії та контрапункті. Мелодична лінія скрізь є елястична і вокальна.

Всі солісти в ораторії добре підготовані і були в повному ансамблі зі загальною формою цього талановитого і складного твору.

Я не можу сказати, що перфектно знаю музику Антона Рудницького, але те, що мені відомо, робить враження оригінального таланту в сучасному „модерні" нео-імпресіонізму. Твори Антона Рудницького показують його рутину і не мають нічого банального і часто мають риси авторської особовости.

Концерт в цілому мав успіх; він показав багато творів Антона Рудницького у гарному мистецькому виконанні. Зокрема треба відзначити вміле і культурне диригування Роксоляни Герасимович.

Професор В. Грудин

СИМОН ПЕТЛЮРА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Головний Отаман закликав своїх земляків: „Моральним чотирикутником - отим старокозацьким табором — поставмося ми в переходові дні нашої історії до всіх негідних наступів на нашу єдність та вірність випробуваним ідеям. Скупчимося один біля одного з готовістю взаємної допомоги й перестороги — і тоді ми витримаємо всі міри й проби".

Я вірю, що там — в Україні — під постійним терором московсько-большевицького окупаційного режиму українці будують і збудують отой моральний чотирикутник. Чи збудуємо ми, вільні українці, його тут? Якщо ми це доконаємо, ми виконаємо заповіти Симона Петлюри!

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКЕ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„бантустанів", створених в країні, обіцяно самовизначення, виборче право, уряд з парляментом і державну незалежність кожного бантустану, територіяльно відокремленого один від другого. Самостійний Транскей — це перша дитина в здійсненні наміченої програми, що має оборонити ПАР від московсько-большевицької совєтизації.

За пляном бантустанізації для 10 бантустанів, що мають поволі усамостійниватись „приділяється 13 відсотків гірших з господарського боку земель території країни, на яких живе половина чорного населення різних племен; друга половина його проживає в окремих резерватах біля міст і промислово-економічних центрів білих африканців, які володіють кращими землями і копальнями. За програмою усамостійнення другу половину чорних, залежно від їхньої племенної приналежности, треба зачисляти громадянами одного з усамостійнених бантустанів — держав, хоч вони живуть біля міст і може ніколи не були на племенній території. ПАР вважатиме їх чужинцями, громадянами усамостійненого бантустану—держави.

За статистичними даними в в Транскеї, — новій африканській державі з площею, яка приблизно дорівнює Данії, живе 1,7 мільйона населення племени Касо, а друга половина, біля 1,5 мільйона міґрує по країні. Голова уряду нової держави (вождь племени Касо) в промові, рішуче засуджуючи расову дискримінацію, заявив, що „відбувається процес ліквідації ПАР в тій її формі, яка задовольняє тільки меншість її населення". Чи усамостійнення етнічних територій з чорним населенням за урядовою програмою задовольнить чорну більшість? Напевно ні, бо з економічного погляду нова держава спосібна випродукувати менше половини сільськогосподарських продуктів для потреб населення.

Не ліпший економічний стан і в інших бунтустанах, що мали б усамостійнитись.

Творячи відокремлені території, заселені чорними племенами, уряд надіявся, що з притягненням чорних до керівництва життя бантунстанів послабиться расову й соціяльну напругу в країні. Усамостійнення їх мало б ще більше задовольнити домагання чорних звільнитись від панування білих. Пропонуючи державну незалежність Транскею, уряд ПАР під твердим керівництвом Форстера надіявся вивести країну з ізоляції і відпружити зовнішній тиск проти неї. Сталося інакше, нова держава не здобула визнання, а Генеральна Асамблея ОН одноголосно 134 голосами, при відсутності ЗСА, схвалила резолюцію, що засудила таке усамостійнення.

Совєтська поліція викрила другу баптистську друкарню

Атланта, Дж. (УЄО). — В початках жовтня ц.р. совєтська поліція змогла викрити в Ростовській Області друге видавництво баптистської літератури і сконфіскувати там різне приладдя. Ця акція була подібна до тієї, коли два роки тому назад було викрито нелеґальну баптистську друкарню в Латвії. Тоді там усе забрано і арештовано 7 друкарських робітників і робітниць. Їх засуджено на ув'язнення по тюрмах, але потім частину їх передчасно випущено на волю. Видавництво в Ростовській Області видрукувало Новий Заповіт у російській мові, видавало квартально журнал „Християнин" і іншу баптистську літературу. В цьому випадку твердиться, що цей раз викрито місце, де приготовлявся матеріял до друку. Машини, яка друкувала цю літературу, поліції не вдалося викрити. Володимира Шила, господаря цього дому, тримається під домашнім арештом. В цьому домі арештовано також Іду Коротун (38 років), яка вже за це саме була арештована в Латвії.

Листопадове свято в Українському Селі в Ґлен Спей

Ґлен Спей (Н. Н.) Старанням Громадської Ради Українського Села в Ґлен Спей, Н. Й., в суботу 6-го листопада ц. р. відбулося свято для відзначення Листопадового Чину. Заля під церквою св. Володимира в Ґлен Спей, де влаштовано це свято, була вщерть виповнена, бо це вперше, в цьому українському селі на американській землі, громадяни цього села мали змогу, хоча скромно, але не менш врочисто відзначити цю врочисту дату.

Програму свята відкрив коротком словом голова Громадської Ради архітект Аполіналінарій Осадца, попросивши при тому мешканців українського села, колишніх учасників наших визвольних змагань Андрія Гавура, Григорія Гебу, Самуїла Ровдича та Якима Салянка зайняти почесні місця, що приявні привітали рясними оплесками. (На жаль Григорій Геба із-за смерти сина не міг бути на цьому святі). Після відкриття він передав дальше ведення програми в досвідчені руки секретаря Ради Ярослава Гавура, що з доручення Громадської Ради займався організацією цього свята.

Святочне слово, незвичайно змістовне, виголосив містоголова Громадської Ради Данило Мох, закликаючи присутніх на початку свого слова повстанням та хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять поляглих під час Листопадового Зриву.

Слідувала деклямація, що її гарно виконала ґленспеянка Ірена Паславська, п. н. „18-го Року Листопад" Романа Завадовича.

На кінець новостворений заходами Громадської Ради, жіночий ансамбль під мистецьким керівництвом інж. Осипа Гапія, в складі пань: Боднар, Давидович, Гавур, Гапій, Мох, Паславської та Раковської виконав „Гей у лузі червона калина" та „Гей Волинськими шляхами". Цей дебют ґленспейського ансамблю присутні привітали рясними оплесками. Громадська Рада робить заходи, щоб цей гарний однородний ансамбль розвинути в мішаний хор.

Свято закінчилось відспіванням національного гимну.

Після свята голова Ради архітект А. Осадца підкреслив, що такими щорічними святкуваннями національних свят ми зберігаємо полум'я смолоскипу нашої національної свідомости і наших стримлінь до власної держави та передаємо його тим що по нас приходять.

Відтак він попросив усіх присутніх на дві наступні імпрези Громадської Ради: традиційну вже Зустріч Нового Року та роковини 22-го січня у 1977 році.

Святкування Листопадового Чину дало ще зайвий раз доказ, що мешканці українського села в Ґлен Спей творять вже суцільну громаду, свідому своїх політично-громадсько-культурних обов'язків.

Украраїнська громада в Бостоні відзначила Листопадові Роковини

Бостон, Масс. (І. Д.) — В неділю, дня 7-го листопада, тут заходом Українського Комітету Америки, Відділу в Бостоні, відбулося традиційне Листопадове Свято, в залі української католицької церкви Христа Царя, у поважній мірі виповненій приявними. Святочну програму започатковано американським гимном. Програму Свята відкрив голова Відділу інж. Конрад Гусак. У своїй короткій промові він з'ясував ціль і значення Листопадового Свята, опісля представляючи присутнім учасників Листопадового Зриву, які були присутні на цім святі. Відтак вшановано хвилиною мовчанки героїв Листопадового Зриву, потім голова Відділу представив головного доповідача д-ра Романа Миколаєвича, який, як учасник Листопадового Зриву і очевидець зілюстрував цілий перебіг цієї історичної події.

У мистецькій програмі учениця новозаснованої Української Рідної Школи в Бостоні під керівництвом провідниці Рідної Школи Христини Станко віддеклямувала „Надійшов Листопад", слова Романа Завадовича. Інсценізацію „Сини" В. Стефаника, добре помистецьки підготовану виконали: Ліда Головатий, Леся Станчак і Володимир Курило.

Повстанську пісню виконав дівочий ансамбль „Галичанка" під керівництвом Галини Курило.

Програмою Свята проводив культурний референт УККА Відділу в Бостоні Володимир Гончар. Імпрезу закінчено українським національним гимном. Дописувач цих рядків, кінчаючи писати цей допис,дістав телефоном вістку, що Володимир Ганчар нагло помер. Бостонська громада втратила великого громадського працівника, діяча і щиро-доброго патріота українця. Майже не було жадних українських організацій чи товариств, в яких покійний Володимир Ганчар не брав участи; він був основником і довголітнім членом УНСоюзу, членом СУМА і виховаником Молоді, членом Екзекутиви Відділу УККА в Бостоні, секретарем Української Народної Помочі, членом Церковного комітету. Покійний був доброї вдачі, працьовитий і відійшов від нас в розквіті життя бо тільки, маючи коло п'ятдесят років. Залишив в смутку свою улюблену дружину, сина і дочку та цілу українську Бостонську громаду.

Виставка творів Олекси Грищенка в Едмонтоні

Едмонтон, Канада. — В неділю 21-го листопада в місцевій Едмонтонській Галерії Мистецтва відкрито виставку творів Олекси Грищенка в кількості 58 експонатів. У склад виставки, що триватиме до 3-го грудня ц. р., увійшли вибрані твори з Фундації Ол. Грищенка в Ню Йорку, з Музею Мистецтв у Монтреалі й Онтерійської Ґалерії в Торонті, а також з приватних збірок: С. і М. Гординських, Ореста Дутки, А. і М. Сумиків і д-ра Ll. і Р. Чолганів (усі з Ню Йорку), Лариси Гординської з Філядельфії та Ірини Мороз з Торонта і Соні Скрипник з Едмонтону. Для організації цієї виставки до Фундації Ол. Грищенка в Українському Інституті Америки в Ню Йорку двічі приїздили куратори Едмонтонської ґалерії. Для більшої суцільности з великої творчости нашого мистця вибрано на виставку твори ранніх 20-их рр., з його царгородського, грецького і перших французьких років.

З нагоди цієї виставки ґалерія видала гарний каталог з кольоровою репродукцією однієї з Грищенкових літографій. Першого дня виставки оглянуло її до 400 осіб. Українські відвідувачі виставки звертали увагу на те, що це друга такого міжнародного калібру українська виставка в тій ґалерії, від часу виставки Архипенка в 1962 році, три прегарні скульптури якого знаходяться зараз у сусідній з Грищенковою залі ґалерії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 11-го ГРУДНЯ 1976 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Місячні збори і вибір нових урядовців 266-го Відділу о год. 7:30 веч. в Укр. Гор. Клюбі при 3-5 Теллер вул. Проситься чл. прибути. Якщо не означений час не явиться приписане число членів, збори відбудуться на годину пізніше при будь-якому числі членів. — В. Труфин, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ГРУДНЯ 1976 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори В-ва св. Йосафата 217 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі при 292 Гадсон Авеню. На порядку: вибір Управи і К. Комісії на 1977 р. та збирання чл. вкладок. Проситься чл. конечно прибути на збори. — М. Яремчук, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 7663. Бе зуспішна атака

Тра-та-та-та-та-та ! ! !
Раптова сальва з 30-каліброваного кулемета розкидає пісок перед їздцями на верблюдах...
У їхньому замішанні вони їдуть прямо на поле обстрілу, в той самий час стріляючи безцільно в залізну фортецю!